

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต ด้านที่ ๑ ด้านการอนุมัติ อนุญาต
ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต
ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ชื่อกระบวนการ / โครงการ การขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชี

หน่วยงาน กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

ผู้รับผิดชอบ กองกำกับบัญชีธุรกิจและสำนักงานเลขานุการกรม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์การอย่างมีธรรมาภิบาล โดยมีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในหน่วยงานที่มีความเหมาะสมและช่วยลดความเสี่ยงการทุจริต รวมทั้งเป็นหลักประกันของหน่วยงานในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการของหน่วยงานจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดจะมีโอกาสและความเสียหายน้อยกว่าหน่วยงานที่ไม่มีการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ทั้งนี้ การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตจะดำเนินการโดยการนำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในการค้นหาหรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่างๆ ภายในหน่วยงานที่อาจเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต และนำผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตไปจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและติดตามผลดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตต่อไป

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารองค์การอย่างมีธรรมาภิบาล เพื่อให้ประชาชนและผู้รับบริการมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จึงนำการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการองค์การในการสร้างมาตรการป้องกันการทุจริต และลดโอกาสการทุจริตของหน่วยงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของบุคลากรและเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้นำการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการองค์การ ตามคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) นิยามและความหมายที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๑.๑) ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและมีความเป็นไปได้ที่อาจเกิดขึ้น

๑.๒) การทุจริต คือ การใช้อำนาจรัฐในทางที่ผิด การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการรับสินบน หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

๑.๓) ความเสี่ยงการทุจริต คือ เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและมีความเป็นไปได้ที่อาจเกิดขึ้น จากการใช้อำนาจรัฐในทางที่ผิด การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการรับสินบน หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

ปัญหาหรือความต้องการของผู้รับบริการ และธุรกิจตัวกลาง สำหรับด้านการอนุมัติ อนุญาต ถือว่าเป็นความเสี่ยงการทุจริต

๑.๔) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต หมายความว่ารวมถึง การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพจน์มิชอบ

๑.๕) ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต คือ เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต หรือขั้นตอนการค้นหามีรูปแบบการทุจริตอย่างไร

๑.๖) โอกาส (Likelihood) คือ โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้นในอนาคต

๑.๗) ผลกระทบ (Impact) คือ ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน

๑.๘) ระดับของความเสี่ยง (Risk Score) คือ คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

๒) วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๒.๑) เพื่อสร้างมาตรการในการป้องกันและลดโอกาสการทุจริตของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

๒.๒) เพื่อให้ประชาชนและผู้รับบริการเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงานของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ

๒.๓) เพื่อให้ประชาชนและผู้รับบริการมีความมั่นใจในระบบธรรมาภิบาล และความซื่อตรงของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

๒.๔) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของบุคลากรและเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

๓) ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๓.๑) การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้พิจารณาเลือกกระบวนการงานการขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชี เนื่องจากเป็นกระบวนการงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจหลักของหน่วยงานและเป็นกระบวนการงานด้านการอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และเป็นกระบวนการงานที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้ายังไม่เคยดำเนินการจัดทำประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาก่อน

๓.๒) การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้นำกระบวนการงานการขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชีมาวิเคราะห์ละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานของกระบวนการงานดังกล่าว และทำการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนพร้อมยกตัวอย่างรายละเอียดของเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต รูปแบบและพฤติกรรมที่อาจเกิดการกระทำการทุจริตในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งรายละเอียดว่าเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าอาจมีพฤติกรรมเข้าข่ายกระทำการทุจริตอย่างไร ดังนี้

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/ เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต
๑	<p>นิติบุคคลยื่นคำขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชีในระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) ด้วยตนเองหรือมอบอำนาจให้ผู้อื่นยื่นคำขอ</p>	<p>ผู้รับบริการ ไม่เข้าใจในกระบวนการขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชีในระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) เช่น</p> <p>๑. ผู้ดำเนินการแทนนิติบุคคล ไม่ศึกษาข้อมูลและขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชีการใช้งานระบบ การแนบเอกสารในระบบ หรือการพิจารณาของเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ทำให้ผู้ดำเนินการแทนนิติบุคคล เกิดความคับข้องใจในขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชีของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และอาจเกิดข้อสอบถามหรือเป็นจำนวนบ่อยครั้งทำให้เสียโอกาสหรือต้นทุนด้านเวลาในการประกอบธุรกิจ</p> <p>๒. การที่ ผู้ดำเนินการแทนนิติบุคคลหารือกับเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าโดยอาจจะขอพบกับเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ทำการของเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ผู้ดำเนินการแทนนิติบุคคลอาจเสนอเงินหรือผลประโยชน์อื่น เพื่อเป็นค่าตอบแทนการหารือหรือการตอบคำถามให้กับเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ซึ่งการกระทำดังกล่าวมีผลต่อความเสี่ยงในการรับของขวัญหรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ จากการปฏิบัติหน้าที่ราชการของเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า หรือส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีเป็นพิเศษระหว่างผู้ดำเนินการแทนนิติบุคคลกับเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า</p>
๒	<p>เจ้าหน้าที่เข้าระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) ด้วยรหัสผ่านของตนเอง เพื่อตรวจสอบคำขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชีและเอกสารประกอบคำขอฯ ตามที่นิติบุคคลยื่นคำขอฯ ดังนี้</p> <p>๑. หากแบบคำขอฯ หรือเอกสารประกอบคำขอฯ มีข้อมูลถูกต้องและครบถ้วน เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำขอฯ จะดำเนินการในระบบส่งให้เจ้าหน้าที่ ที่เป็นหัวหน้าฝ่ายงานอนุญาตดำเนินการตรวจสอบต่อไป</p> <p>๒. หากแบบคำขอฯ หรือเอกสารประกอบคำขอฯ มีข้อมูลหรือเอกสารไม่ครบถ้วน เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ</p>	<p>เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจในการใช้ระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) อาจดำเนินการรับบริการจัดทำคำขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชีเป็นการส่วนตัว ซึ่งมีความเสี่ยงเป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมหรืออาจก่อให้เกิดการทุจริตในอนาคต ส่งผลเสียให้มีการร้องเรียนกระบวนการทำงานในด้านความโปร่งใส เช่น นาย ก ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพาณิชย์ ปฏิบัติการ สังกัดกรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาตในระบบงานการอนุญาต</p>

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/ เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต
	จะส่งคำขอฯ กลับไปยัง นิติบุคคลผู้ยื่นคำขอฯ เพื่อให้นิติบุคคลแก้ไขคำขอฯ จัดส่งข้อมูลหรือเอกสารเพิ่มเติมให้ถูกต้องและครบถ้วน ตามผลการตรวจสอบคำขอฯ	เปลี่ยนรอบปีบัญชี ดำเนินการรับจัดทำคำขอการเปลี่ยนรอบปีบัญชีให้กับบริษัท ข เป็นการส่วนตัวนอกเวลาราชการ โดยบริษัท ข เห็นว่า นาย ก เป็นเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่มีอำนาจพิจารณาการเปลี่ยนรอบปีบัญชีโดยตรง มีประสบการณ์ และไม่น่าจะเกิดความผิดพลาดแน่นอน จึงว่าจ้างนาย ก เป็นผู้จัดทำคำขอเปลี่ยนรอบปีบัญชีดังกล่าว เป็นต้น
๓	เจ้าหน้าที่ตรวจคำขอฯ จะพิจารณาคำขอฯ จากวันที่ที่ยื่นคำขอและหนังสือที่กรมสรรพากรอนุญาตให้เปลี่ยนรอบปีบัญชีตามที่นิติบุคคลแนบเป็นเอกสารประกอบคำขอฯ ในกรณีที่นิติบุคคลดำเนินการปิดบัญชีโดยยังไม่ได้รับการอนุญาตให้เปลี่ยนรอบปีบัญชีจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จะทำให้ธุรกิจมีค่าปรับตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ หากเจ้าหน้าที่พบความผิดดังกล่าว จะดำเนินการแจ้งให้นิติบุคคลทราบและออกเลขคดีให้ไปชำระค่าปรับก่อน และให้นิติบุคคลแนบไฟล์สำเนาใบเสร็จเข้ามาในระบบแนบประกอบคำขอฯ เดิม เพื่อรอเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและอนุมัติคำขออีกครั้งหนึ่ง	ผู้รับบริการ ไม่เข้าใจในกระบวนการขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชีในระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) เช่น ผู้แทนนิติบุคคลดำเนินการปิดบัญชี โดยยังไม่ได้รับการอนุญาตให้เปลี่ยนรอบปีบัญชีจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งจะทำให้ธุรกิจมีค่าปรับ ทำให้นิติบุคคลมีต้นทุนหรือภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทางธุรกิจ และทำให้นิติบุคคลเกิดความกังวลใจ คับข้องใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าว่าเหตุใดจึงต้องมีการเก็บเงินค่าปรับหรือดำเนินการเปรียบเทียบปรับโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายใด
๔	เจ้าหน้าที่ ที่เป็นหัวหน้าฝ่ายงานอนุญาตจะเข้าระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) ด้วยรหัสผ่านของตนเอง เพื่อตรวจสอบคำขอเปลี่ยนรอบปีบัญชีที่ผ่านการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว เมื่อตรวจพบข้อแก้ไขจะส่งให้เจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบเบื้องต้นดำเนินการแจ้งนิติบุคคลเพื่อแก้ไข หากคำขอฯ และเอกสารประกอบคำขอถูกต้องจะเป็นผู้อนุมัติคำขอเปลี่ยนรอบปีบัญชีตามที่นิติบุคคลยื่นคำขอฯ	-ไม่มี-
๕	ระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) จะดำเนินการแจ้งผลการพิจารณาอนุญาตทาง e-mail โดยใช้ e-mail เดียวกันกับที่ใช้ในระบบการยื่นงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (DBD e-Filing)	- ไม่มี -

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/ เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต
๖	<p>ในกรณีที่นิติบุคคลผู้ยื่นคำขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชีในระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) ประสงค์จะดำเนินการตรวจสอบการอนุญาตฯ สามารถตรวจสอบได้ในระบบ e-Permit ดังนี้</p> <p>๑) กรณีไม่พบตารางแสดงสถานะคำขอฯ เช่น รอการพิจารณา หรือแก้ไขรายการ แสดงว่าคำขอฯ ได้รับการอนุญาตแล้ว</p> <p>๒) กรณีพบตารางแสดงสถานะคำขอฯ เช่น รอการพิจารณา หรือแก้ไขรายการ แสดงว่าคำขอฯ ยังไม่ได้รับการอนุญาต</p>	- ไม่มี -

๓.๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

(๑) กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย ๒ เกณฑ์ คือ โอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ซึ่งหน่วยงานต้องเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามความเหมาะสมของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ทั้งนี้ กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

เกณฑ์โอกาส (Likelihood)

ระดับ	คำนิยาม
๑	โอกาสเกิดการกระทำการทุจริตไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้นเลย
๒	โอกาสเกิดการกระทำการทุจริตมีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๑ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำการทุจริตมีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำการทุจริตมีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๕	โอกาสเกิดการกระทำการทุจริตมีโอกาสเกิดขึ้นเกินกว่า ๓ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับ	คำนิยาม
๑	แทบจะไม่มี
๒	เริ่มติดตาม สอบถาม ปัญหาในกระบวนการทำงาน เพื่อคลายความกังวลที่เกิดขึ้น
๓	เริ่มมีการร้องเรียน หรือแจ้งเบาะแสในกระบวนการทำงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่มีอำนาจในการตรวจสอบ หรือมีการร้องเรียนต่อสื่อมวลชน
๔	มีการดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง หรือมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ภาพลักษณ์ของหน่วยงานในด้านความโปร่งใส
๕	มีการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง หรือมีการขู่ผลการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

(๒) เกณฑ์การวัดระดับของความเสียหาย (Risk Score) ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตได้ยึดถือตามคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนี้

เกณฑ์การวัดระดับของความเสียหาย (Risk Score)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

๓.๔) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้พิจารณาให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงานโดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับของความเสียหาย (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับใด ดังนี้

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/ เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๑	นิติบุคคลยื่นคำขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชีในระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) ด้วยตนเองหรือมอบอำนาจให้ผู้ยื่นยื่นคำขอ	ผู้รับบริการ ไม่เข้าใจในกระบวนการขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชีในระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) เช่น ๑. ผู้ดำเนินการแทนนิติบุคคล ไม่ศึกษาข้อมูลและขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชี การใช้งานระบบ การแนบเอกสารในระบบ หรือการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ทำให้ผู้ดำเนินการแทนนิติบุคคล เกิดความคับข้องใจในขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชีของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และอาจเกิดข้อสอบถาม หรือเป็นจำนวนบ่อยครั้งทำให้เสียโอกาสหรือต้นทุนด้านเวลาในการประกอบธุรกิจ ๒. การที่ผู้ดำเนินการแทนนิติบุคคลหารือกับเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าโดยอาจจะขอพบกับเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ทำการของเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ผู้ดำเนินการ	๒	๓	ปานกลาง

ที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/ เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
		แทนนิติบุคคลอาจเสนอเงินหรือผลประโยชน์อื่นเพื่อเป็นค่าตอบแทนการหาหรือ หรือการตอบคำถามให้กับเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ซึ่งการกระทำดังกล่าวมีผลต่อความเสี่ยงในการรับของขวัญหรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ จากการปฏิบัติหน้าที่ราชการของเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า หรือส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีเป็นพิเศษระหว่างผู้ดำเนินการแทนนิติบุคคลกับเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า			
๒	เจ้าหน้าที่เข้าระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) ด้วยรหัสผ่านของตนเอง เพื่อตรวจสอบคำขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชีและเอกสารประกอบคำขอฯ ตามที่นิติบุคคลยื่นคำขอฯ ดังนี้ ๑. หากแบบคำขอฯ หรือเอกสารประกอบคำขอฯ มีข้อมูลถูกต้องและครบถ้วน เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำขอฯ จะดำเนินการในระบบส่งให้เจ้าหน้าที่ที่เป็นหัวหน้าฝ่ายงานอนุญาตดำเนินการตรวจสอบต่อไป ๒. หากแบบคำขอฯ หรือเอกสารประกอบคำขอฯ มีข้อมูลหรือเอกสารไม่ครบถ้วน เจ้าหน้าที่ตรวจสอบจะส่งคำขอฯ กลับไปยัง นิติบุคคลผู้ยื่นคำขอฯ เพื่อให้นิติบุคคลแก้ไขคำขอฯ จัดส่งข้อมูลหรือเอกสารเพิ่มเติมให้ถูกต้องและครบถ้วนตามผลการตรวจสอบคำขอฯ	เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจในการใช้ระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) อาจดำเนินการรับบริการจัดทำคำขออนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชีเป็นการส่วนตัว ซึ่งมีความเสี่ยงเป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม หรืออาจก่อให้เกิดการทุจริตในอนาคต ส่งผลเสียให้มีการร้องเรียนกระบวนการทำงานในด้านความโปร่งใส เช่น นาย ก ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ สังกัดกรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาตในระบบงานการอนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชี ดำเนินการรับจัดทำคำขอการเปลี่ยนรอบปีบัญชีให้กับบริษัท ข เป็นการส่วนตัวนอกเวลาราชการ โดยบริษัท ข เห็นว่า นาย ก เป็นเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่มีอำนาจพิจารณาการเปลี่ยนรอบปีบัญชีโดยตรง มีประสบการณ์ และไม่น่าจะเกิดความผิดพลาดแน่นอน จึงว่าจ้างนาย ก เป็นผู้จัดทำคำขอเปลี่ยนรอบปีบัญชีดังกล่าว เป็นต้น	๒	๓	ปานกลาง

ที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/ เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๓	เจ้าหน้าที่ตรวจคำขอ จะพิจารณาคำขอ จากวันที่ที่ยื่นคำขอและหนังสือที่กรมสรรพากรอนุญาต ให้เปลี่ยนรอบปีบัญชีตามที่นิติบุคคลแนบเป็น เอกสารประกอบคำขอฯ ในกรณีที่นิติบุคคล ดำเนินการปิดบัญชีโดยยังไม่ได้รับการอนุญาต ให้เปลี่ยนรอบปีบัญชีจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จะทำให้ธุรกิจมีค่าปรับตามพระราชบัญญัติ การบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ หากเจ้าหน้าที่พบ ความผิดดังกล่าว จะดำเนินการแจ้งให้นิติบุคคล ทราบและออกเลขคดีให้ไปชำระค่าปรับก่อน และให้นิติบุคคลแนบไฟล์สำเนาใบเสร็จเข้ามา ในระบบแนบประกอบคำขอฯ เดิม เพื่อรอเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบและอนุมัติคำขออีกครั้งหนึ่ง	ผู้รับบริการ ไม่เข้าใจในกระบวนการขออนุญาต เปลี่ยนรอบปีบัญชีในระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) เช่น ผู้แทนนิติบุคคล ดำเนินการปิดบัญชีโดยยังไม่ได้รับการอนุญาต ให้เปลี่ยนรอบปีบัญชีจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งจะทำให้ธุรกิจมีค่าปรับ ทำให้นิติบุคคล มีต้นทุนหรือภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ทางธุรกิจ และทำให้นิติบุคคลเกิดความกังวลใจ คับข้องใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าว่าเหตุใดจึงต้องมีการ เก็บเงินค่าปรับ หรือดำเนินการเปรียบเทียบ ปรับโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายใด	๒	๓	ปานกลาง
๔	เจ้าหน้าที่ ที่เป็นหัวหน้าฝ่ายงานอนุญาตจะเข้า ระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) ด้วย รหัสผ่านของตนเอง เพื่อตรวจสอบคำขอ เปลี่ยนรอบปีบัญชีที่ผ่านการตรวจสอบของ เจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว เมื่อตรวจพบ ข้อแก้ไขจะส่งให้เจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบเบื้องต้น ดำเนินการแจ้งนิติบุคคลเพื่อแก้ไข หากคำขอฯ และเอกสารประกอบคำขอถูกต้อง จะเป็น ผู้อนุมัติคำขอเปลี่ยนรอบปีบัญชีตามที่นิติบุคคล ยื่นคำขอฯ	-ไม่มี-	๑	๑	ต่ำ
๕	ระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) จะดำเนินการแจ้งผลการพิจารณาอนุญาตทาง e-mail โดยใช้ e-mail เดียวกันกับที่ใช้ในระบบ การยื่นงบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (DBD e-Filing)	- ไม่มี -	๑	๑	ต่ำ
๖	ในกรณีที่นิติบุคคลผู้ยื่นคำขออนุญาตเปลี่ยนรอบปี บัญชีในระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) ประสงค์จะดำเนินการตรวจสอบการอนุญาตฯ สามารถตรวจสอบได้ในระบบ e-Permit ดังนี้ ๑) กรณีไม่พบตารางแสดงสถานะคำขอฯ เช่น รอการพิจารณา หรือแก้ไขรายการ แสดงว่า คำขอฯ ได้รับการอนุญาตแล้ว	- ไม่มี -	๑	๑	ต่ำ

ที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/ เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
	๒) กรณีพบตารางแสดงสถานะคำขอฯ เช่น รอการพิจารณา หรือแก้ไขรายการ แสดงว่า คำขอฯ ยังไม่ได้รับการอนุญาต				

๓.๕) การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า นำขั้นตอนการดำเนินงาน ที่มีประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริตซึ่งมีระดับของความเสี่ยง (Risk Score) ตั้งแต่ระดับปานกลางขึ้นไป มาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖					
ลำดับที่	ชื่อความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑.	ชื่อความเสี่ยง ผู้รับบริการไม่เข้าใจในกระบวนการขออนุญาตเปลี่ยน รอนปีบัญชีในระบบงานการอนุญาต.(ระบบ e-Permit)		ระดับความเสี่ยง ปานกลาง.....		
	จัดทำคู่มือหลักเกณฑ์ และวิธีการ ยื่นคำขออนุญาตทางอิเล็กทรอนิกส์ (ระบบ e-Permit) ตามพระราชบัญญัติ การบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ เพื่อให้ ผู้รับบริการ เช่น นิติบุคคล ผู้ดำเนินการ หรือผู้รับมอบอำนาจ ดำเนินการแทนนิติบุคคล เป็นต้น มีความเข้าใจในกระบวนการทำงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	จัดทำคู่มือหลักเกณฑ์และวิธีการ ยื่น คำ ข อ น ุ ญ า ต ท า ง อิเล็กทรอนิกส์ (ระบบ e-Permit) ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ เผยแพร่ไว้บนหน้า เว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจ การค้า ซึ่งเผยแพร่สู่สาธารณะ และสามารถสังเกตได้โดยง่าย	ตั้งแต่เดือน มกราคม ๒๕๖๖ ถึงเดือน กันยายน ๒๕๖๖	-	กองกำกับบัญชีธุรกิจ
	จัดโครงการอบรมให้ความรู้ด้านการ ป้องกันและต่อต้านการทุจริต และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อป้องกัน การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ใน รูปแบบต่างๆ รวมทั้งป้องกันการเกิด ความสัมพันธ์อันดีเป็นพิเศษระหว่าง ผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่กรมพัฒนา ธุรกิจการค้า	จัดอบรมข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ให้มีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ การทุจริตและประพฤติมิชอบ ปลูกฝังค่านิยมในการไม่ทน ต่อการทุจริตทุกรูปแบบ สร้างฐานความรู้ในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต รวมทั้งส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ข้าราชการและ เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจ	เดือนมกราคม ๒๕๖๖	๔,๒๕๐ บาท	สำนักงานเลขานุการกรม

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ลำดับที่	ชื่อความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
		การทำให้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี มีวินัย ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยใช้วิทยากรจากสำนักงานป.ป.ช. เป็นผู้ให้การบรรยายการอบรมดังกล่าว			
	จัดสถานที่หารือหรือตอบข้อซักถามกรณีผู้รับบริการมาติดต่อหารือหรือตอบข้อซักถามในสถานที่ที่บุคคลทั่วไปมองเห็นได้ง่าย และมีเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าหลายรายนั่งปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่ในบริเวณนั้น เพื่อตอบข้อหารือข้อสงสัยของผู้รับบริการ และเพื่อป้องกันการรับของขวัญหรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งป้องกันการเกิดความสัมพันธ์อันดีเป็นพิเศษระหว่างผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	จัดสถานที่หารือหรือตอบข้อซักถามกรณีผู้รับบริการมาติดต่อหารือหรือตอบข้อซักถามในสถานที่ที่บุคคลทั่วไปมองเห็นได้ง่าย และมีเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าหลายรายนั่งปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่ ณ อาคารกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ชั้น ๑๓ ห้องกองกำกับบัญชีธุรกิจ	ตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงเดือน กันยายน ๒๕๖๖	-	กองกำกับบัญชีธุรกิจ
๒.	ชื่อความเสี่ยง เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจในการใช้ระบบงานการอนุญาต (ระบบ e-Permit) อาจดำเนินการรับบริการจัดทำคำขออนุญาตเปลี่ยนรอนปีบัญชีเป็นการส่วนตัว		ระดับความเสี่ยง ปานกลาง		
	จัดโครงการอบรมให้ความรู้ด้านการป้องกันและต่อต้านการทุจริต และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อป้องกันการกระทำที่เกี่ยวเนื่องกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม	จัดอบรมข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการทุจริตและประพฤติมิชอบ ปลุกฝังค่านิยมในการไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ สร้างฐานความรู้ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าให้	เดือนมกราคม ๒๕๖๖	๔,๒๕๐ บาท	สำนักงานเลขานุการกรม

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ลำดับที่	ชื่อความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
		ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี มีวินัย ยึดถือประโยชน์ส่วนรวม เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยใช้วิทยากรจากสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้ให้การบรรยาย การอบรมดังกล่าว			
	ดำเนินการกำกับดูแลระหว่างเพื่อนร่วมงานด้วยกัน โดยให้เพื่อนร่วมงานคอยสอดส่อง ตักเตือน เพื่อป้องกันการกระทำที่เกี่ยวเนื่องกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในด้านความโปร่งใส	ดำเนินการกำกับดูแลระหว่างเพื่อนร่วมงานด้วยกัน คอยสอดส่องดูแลซึ่งกันและกัน ว่ากล่าวตักเตือนหรือรายงานผู้บังคับบัญชากรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าเพื่อนร่วมงานอาจกระทำการที่เกี่ยวเนื่องกับการทุจริตหรือมีความเสี่ยงในการทุจริตหรือมีความเสี่ยงในการกระทำที่ เกี่ยวข้องกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม	ตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงเดือน กันยายน ๒๕๖๖	-	กองกำกับบัญชีธุรกิจ

๔) ขั้นตอนการรายงานผล

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้นำผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มาจัดทำแบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ และแบบฟอร์มรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด ดังนี้

๔.๑) แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

- (๑) แบบรายงานที่ ๑ แบบรายงานการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- (๒) แบบรายงานที่ ๒ แบบรายงานการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- (๓) แบบรายงานที่ ๓ แบบรายงานแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๔.๒) แบบฟอร์มรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด

(๑) แบบฟอร์มรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตามที่ระบุไว้ในเว็บไซต์ <https://www.pacc.go.th/rmc2566/>

๕) การเปิดเผยข้อมูลและการรายงานผลต่อหน่วยงานภายนอก

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลต่อหน่วยงานภายนอก ดังนี้

๕.๑) การเปิดเผยข้อมูล

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้เปิดเผยข้อมูลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยแสดงคำนิยาม วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต และแบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ รวมทั้งแบบฟอร์มรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนดไว้บนเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

๕.๒) การรายงานผลต่อหน่วยงานภายนอก

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้รายงานผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามแบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ และแบบฟอร์มรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด ต่อศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (กระทรวงพาณิชย์) เพื่อรายงานต่อสำนักงาน ป.ป.ท. ในภาพรวมกระทรวงต่อไป